

Požiadavky na štátnu skúšku z predmetu *Sociálna pedagogika*

(dvojročný magisterský študijný program jednodborovej pedagogiky)

1. **Historický vývoj sociálnej pedagogiky** vo vybraných krajinách strednej Európy: Slovensko a Česká republika. Analýza a komparácia sociálnopedagogických teórií a ich prínos pre súčasné smerovanie sociálnej pedagogiky na Slovensku.
2. **Historický vývoj sociálnej pedagogiky** vo vybraných krajinách strednej Európy: Poľsko a Nemecko. Analýza a komparácia sociálnopedagogických teórií a ich prínos pre súčasné smerovanie sociálnej pedagogiky na Slovensku.
3. **Prostredie v kontexte vývinu osobnosti.** Typológia prostredia, pedagogika prostredia, vplyv prostredia na formovanie osobnosti detí a dospelých. Negatívne sociálne a edukačné faktory prostredia.
4. **Charakter, proces a význam prostredia.** Typy a definovanie výchovných prostredí (rodina, škola, komunita, spoločnosť, médiá) ako priestor na realizáciu sociálneho pedagóga/sociálnej pedagogičky.
5. **Aktuálne sociálno-pedagogické témy** v konfrontácii s inými vednými disciplínami a pomáhajúcimi profesiami. Konvergencie a divergencie sociálnej pedagogiky, sociológie výchovy, sociálnej patológie a sociálnej práce.
6. **Preventívne a intervenčné úlohy** sociálnej pedagogiky. Inovácie a trendy v rozvoji sociálnej pedagogiky na Slovensku. Aktuálne preventívne a intervenčné výzvy.
7. **Základné metódy sociálno-pedagogickej prevencie** a intervencie. Aplikácia vybraných metód: kazuistiky a využitie metód v praxi.
8. **Systémové a inštitucionálne ukotvenie sociálneho pedagóga/sociálnej pedagogičky v procese** resocializácie a reedukácie. Tradičné a inovatívne poňatie sociálnej pedagogiky na Slovensku. Štátny a neziskový sektor a ich komparácia vo vzťahu k sociálno-pedagogickej činnosti.
9. **Osobnosť sociálneho pedagóga/sociálnej pedagogičky.** Všeobecné a špecifické kompetencie podľa vybraných autorov (aktuálne koncepcie). Vzdelávanie sociálnych pedagógov: tradičné vzdelávanie, dobrovoľnícka činnosť, service learning, sebarozvojové aktivity, supervízia.

10. **Profesionálne uplatnenie sociálneho pedagóga/sociálnej pedagogičky** v rôznych oblastiach spoločenského života: školstvo, sociálne veci, zdravotníctvo, spravodlivosť a pod. Kazuistiky a praktické využitie.
11. **Sociálno - výchovná činnosť s rodinou:** charakteristika prostredia dysfunkčnej rodiny a faktory ohrozenia výchovy detí a mladých ľudí. Syndróm CAN a metódy sociálno-výchovnej činnosti s deťmi, mladými ľuďmi a rodinami.
12. **Sociálno - výchovná činnosť v centrách pre deti a rodiny:** minulosť, súčasnosť a formy náhradnej inštitucionálnej starostlivosti, charakteristika a význam profesionálneho náhradného rodičovstva. Sanácia rodiny, rekonštruovaná rodina a doplnená rodina: formy a metódy práce.
13. **Kompetencie a metódy práce sociálneho pedagóga/sociálnej pedagogičky v centrách** pre deti a rodiny s rôznym zameraním (zariadenia krízovej intervencie, ambulánna pomoc a podpora, a pod.).
14. **Sociálno - výchovná činnosť v školskom prostredí:** správanie sa detí vo vzťahu k pravidlám školského poriadku. Charakteristika a metódy sociálno-pedagogickej práce pri záškoláctve a školskej delikvencii. Pozícia koordinátora primárnej prevencie a sociálno-patologických javov v školách.
15. **Sociálno - výchovná činnosť v školskom prostredí:** šikana a kyberšikana, aktéri a obeť šikanovania, fázy a dôsledky šikanovania. Sociálno-výchovná práca s obeťami a páchatelmi šikanovania. Školská a peer mediácia ako špecifické nástroje prevencie a včasnej intervencie sociálnej patológie v škole. . Pozícia koordinátora primárnej prevencie a sociálno-patologických javov v školách.
16. **Sociálno-výchovná činnosť v zariadeniach tretieho sektora:** špecifiká sociálno-pedagogickej práce v nízkoprahových zariadeniach, krízových centrách, zariadeniach pre mladých dospelých, pre liečbu závislostí, pre ľudí bez domova a pod.
17. **Sociálno-výchovná činnosť v oblasti štátnej správy:** silové zložky a justícia. Preventívne programy kriminality v oblasti polície. Penitenciárna a postpenitenciárna edukačná činnosť.
18. **Sociálno-výchovná činnosť s deťmi a mládežou zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia:** deti a mládež rómskeho etnika, deti a mládež z málo podnetného prostredia a iných vylúčených komunit. Sociálno-pedagogická činnosť s nadanými a talentovanými deťmi.

19. **Vybrané nástroje posilnenia reziliencie:** socioterapia, supervízia a sebarozvoj. Kazuistiky a praktické využitie.

20. **Vybrané nástroje posilnenia reziliencie:** školská a peer supervízia. Kazuistiky a praktické využitie.

Literatúra:

Bakošová, Z. (2008). *Sociálna pedagogika ako životná pomoc*. Bratislava: UK, Public promotion, 3. rozšírené a aktualizované vydanie.

Bakošová, Z. et al.(2011). *Teórie sociálnej pedagogiky. Edukačné, sociálne a komunikačné aspekty*. Bratislava: SPdS SAV, Glasstrading, s.r.o.

Bendl, S. (2003). *Prevence a řešení šikany ve škole*. Praha: ISV nakladatelství.

Határ, C. (2010). *Sociálny pedagóg v systéme sociálno-edukačného poradenstva, prevencie a profylaxie*. Nitra: PF UKF.

Hroncová, J., & Emmerová, I. - Kraus, B. et al.(2008). *K dejinám sociálnej pedagogiky v Európe*. Ústí nad Labem.

Hroncová, J., & Emmerová, I. et al. (2012). *Sociálna pedagogika na Slovensku*. Banská Bystrica: UMB.

Hroncová, J., & Emmerová, I. (2012). *Sociálny pedagóg v škole*. Banská Bystrica: UMB.
Kraus, B. (2008). *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál.

Niklová, M., & Kamarášová, L. (2007). *Sociálny pedagóg a prevencia sociálno patologických javov*. Banská Bystrica: UMB.

Laznibatová, J. (2017). *Nadané dieťa, jeho vývin, vzdelávanie, podporovanie*. Bratislava: Iris.

Pružinská, J., & Labáth, V. (2006). *Mediácia. Príručka pre študentov*. Bratislava: ARK.

Sobková, P., Obrink Hobzová, & Pospíšilová, H. et al.(2015). *Sociálna pedagogika a její metody*. Olomouc: UP.

Škoviera, A. (2006). *Trendy náhradnej výchovy*. Bratislava: Petrus.

Škoviera, A. (2011). *Prevýchova*. Bratislava: FICE.

